

CHARAKTERY

ROZUMÓW LUDZKICH

SKREŚLIŁ

MICHAŁ WISZNIEWSKI.

M. P. Art. Nowski

W KRAKOWIE

CZCIONKAMI STANISŁAWA GIESZKOWSKIEGO.

1837.

NOWE KSIĄŻKI.

Pomniki historii i literatury polskiej, wydał <i>Michał Wiszniewski</i> , Kraków r. 1835, T. 1, 2 i 3 , . . . zlp. 24	
Pomniki historii i literatury polskiej, wydał <i>M. Wiszniewski</i> , Krak. r. 1837, T. 4ty . . . 8	
Rys historii piśmiennictwa polskiego, p. <i>Łu-</i> <i>kaszewicza</i> , Krak. 1836 „ 3	
Grammatyka języka polskiego, p. <i>Józefa</i> <i>Muczkowskiego</i> , Krak. 1836 „ 5	
TENNEMANA Rys historii Filozofii, p. <i>Rze-</i> <i>siński</i> D. O. P. Krak. 1836, T. 1 „ 6 gr. 20	

Sprostowania.

Stronica	mięsz	jest	popraw
4	2	rozumiem	rozumem
4	21	slawe	slabe
42	ostatni w przypisku	Slawicera	Slawi Decra
53	10 od dołu	slabiutkiem	slabiutkim
59	2	ubrda	ubrda
64	ostatni	geniusza	geniuszu
68	15	w nich	w nie
72	4	niezależności	niezależności
82	2 od dołu	ich naśladować	je naśladować
83	9	go znośić	je znośić
93	6 od dołu	wyobrażeniach	wyobrażeniach
98	5 od dołu	jakiście go	jakiście je
150	4 od dołu	kruj	krój
151	6 od dołu	metafizyka	matematyka
141	2	powinno	powinno
142	15	w życia rozumu	w życiu
142	4 od dołu	od	do

SPIS RZECZY W TÉJ KSIĄŻCE ZAWARTYCH.

	Stron.
Wstęp.	
Właściwości rozumu Marzynów i Hottentotów	4
„ Indyanów, Chińczyków, Turków i Arabów	5
„ Francuzów, Włochów, Rzymian, Niemców, Angli-	
ków, Szkotów i Irlandczyków	7
„ Polaków, Lwowianów, Samborzanów, Mazurów,	
Wielkopolanów, Krakowiaków, Wołynianów, Ukra-	
inców i Malorossyanów	10
„ Czechów, Slovaków węgierskich, Madziarów, Niem-	
ców i Cyganów węgierskich	11
„ Greków starożytnych i nowożytnych	12
Różnice w przymiotach i wadach rozumu, ich przyczyny czyli	
źródło, skutki i wzajemna zawistość	15
Zkład autor czerpał zebrane tu obserwacye i ich pożytki . . .	18

ROZDZIAŁ I.

Głupstwo i rozmaite jego odcienia	28
Głupiutki	33
Głupiutki	33
Gap	34
Głupiec przesądny	33
Głupiec sprzeczący się i zapytujący	36
Głupiec przeuczony	37
Głupiec dowcipkujący	37
Głupiec płacziwy	38
Głupiec polerowany	38
Głupiec zarozumiały	39
Łgarz	40
Półgłówek	41
Półgłupiec	

	Stron.
Głupiec przemądrzały	42
Człowiek dobroduszny	42
Prostaczek	44
Człowiek ciemny	44

ROZDZIAŁ II.

Przywary i niedoskonałości rozumów	43
Pedant	43
Drobnowidz, karłowaty geniuszek	47
Rozum płytki i ograniczony	47
Rozum o jednej myśli	49
Rozum literacki	49
Rozum bez pamięci	50
Rozum z bujną pamięcią	53
Roztargniony	53
Rozum bez dna	54
Dziwak	53
Rozum krzywy	57
Rozum wykrętny i przewrotny	57
Rozum mętny	58
Rozum leniwy	58
Ludzie z gustem	60
Rozum zakochanego	60

ROZDZIAŁ III.

Rozsądek; ludzie rozsądni, różne ich rodzaje	62
Zdrowy rozsądek	63
Rozsądek rubaszny	63
Rozsądek gospodarski	63
Rozsądek przemysłowy, Franklin	64
Lackington czyli wydobyty z fanatyzmu rozsądek	74
Roztropność i przezorność	91
Różnica mądrości od roztropności, opisana przez Reya z Nagłowic	92

ROZDZIAŁ IV.

Dowcip, jego różnica od rozsądku i rozumu, tajemnice weso- łego dowcipu i rozmaite rodzaje ludzi dowcipnych	94
--	----

	Stron.
Dowcipna panna	111
Rozum opatrzoney dowcipem	112
Cerwantes i Walter-Skott	112

ROZDZIAŁ V.

Rozum. Różnice w rozumach z kąd wynikają. Człowiek ro- zumny	114
Rozum pański i chudego pacholka	118
Młodość i przesilenie rozumu	119
Rozum systematyczny	121
Rozum samorodny	125
Brindley, mechanik angielski	125
Józef Borzek	125
Elżbieta Druzbicka	125
Samorodny matematyk	124
Rozum kobięcy	123
Rozum spekulacyjny	127
Immanuel Kant	129
Człowiek wahający się	141
Skeptycyzm	145
Skeptyk	147

ROZDZIAŁ VI.

Dusze ogniste, głowy zapalone	131
Urojeniec	132
Dekart	134
Jego metoda kierowania rozumem	138

ROZDZIAŁ VII.

Geniusz, jego przymioty, i narowy	163
Różnice między geniuszem a rozumem	163
Poeta	168
Improwizator, Niegoszewski	169
Geniusz malarski, Raphael Sanzio d'Urbino	172
Geniusz Napoleona Bonaparte'go	176